

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore Januar - Decembar 2019. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za period januar-decembar 2019. godine, prema konačnim podacima iznosila je 3 016,2 miliona eura, što ukazuje na rast od 2,1% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 415,5 miliona eura, a **uvoz** 2 600,7 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 3,8%, a uvoz veći za 1,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 16,0% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 15,7%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)**, u iznosu od 97,2 miliona eura (od čega su: Obojeni metali - 63,2 mil. eura, Gvožđe i čelik - 18,5 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 578,1 miliona eura (od čega: Drumska vozila - 185,6 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji - 108,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (107,9 mil. eura), Mađarska (45,0 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (29,8 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (500,4 mil. eura), Njemačka (244,2 mil. eura) i Kina (221,9 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

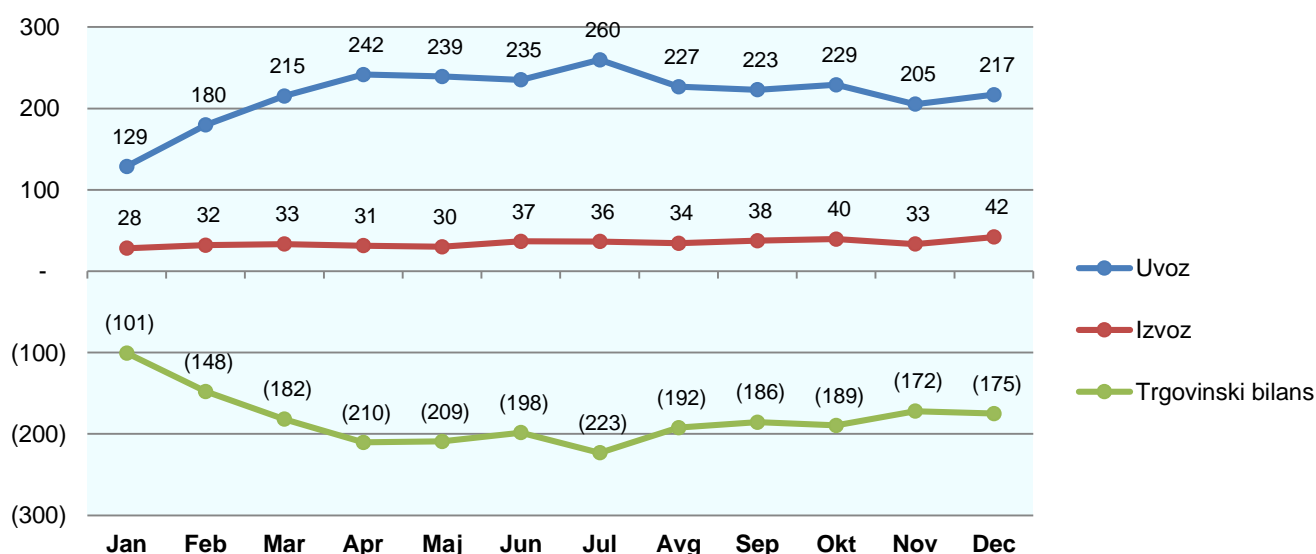

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2018				
Januar	120 542	25 918	146 460	-94 623
Februar	161 508	29 952	191 460	-131 556
Mart	220 005	38 318	258 323	-181 686
April	220 808	35 276	256 085	-185 532
Maj	240 774	30 302	271 075	-210 472
Jun	241 694	40 138	281 832	-201 555
Jul	250 941	30 271	281 212	-220 671
Avgust	228 822	33 296	262 118	-195 526
Septembar	205 730	30 508	236 238	-175 222
Oktobar	245 749	33 325	279 074	-212 424
Novembar	200 470	37 943	238 414	-162 527
Decembar	216 538	34 860	251 397	-181 678
2019				
Januar	128 806	28 236	157 042	-100 570
Februar	179 763	32 041	211 804	-147 722
Mart	215 266	33 408	248 674	-181 858
April	241 764	31 462	273 226	-210 301
Maj	239 217	30 098	269 315	-209 119
Jun	235 143	36 796	271 939	-198 347
Jul	259 711	36 499	296 210	-223 211
Avgust	226 740	34 436	261 176	-192 304
Septembar	223 038	37 501	260 539	-185 537
Oktobar	229 042	39 555	268 597	-189 487
Novembar	205 368	33 432	238 800	-171 936
Decembar	216 914	42 020	258 934	-174 894

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2018		Jan-Dec 2019		Jan-Dec 2018		Jan-Dec 2019		Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
S V I J E T	100,0	2 553 580	100,0	2 600 771	100,0	400 107	100,0	415 484	-2 153 473	-2 185 288
Evropa	82,4	2 105 118	84,4	2 195 644	95,0	379 915	94,0	390 413	-1 725 203	-1 805 231
EU	48,3	1 232 481	48,2	1 254 314	44,9	179 578	38,5	160 112	-1 052 903	-1 094 202
CEFTA¹	28,5	728 368	28,6	743 354	40,2	160 786	44,7	185 778	-567 582	-557 576
Afrika	0,4	10 764	0,3	8 604	0,3	1 150	0,6	2 555	-9 613	-6 049
Azija	14,3	365 646	13,1	341 052	4,4	17 546	4,8	20 119	-348 099	-320 933
Amerika	2,8	71 455	2,1	53 718	0,2	922	0,5	2 260	-70 532	-51 457
Okeanija	0,0	598	0,1	1 754	0,1	573	0,0	137	-25	-1 618
SAD	1,9	47 928	1,0	25 488	0,2	819	0,4	1 840	-47 108	-23 648
Kina	10,0	256 624	8,5	221 954	3,5	14 010	4,2	17 413	-242 613	-204 540
Rusija	0,3	7 241	0,4	9 214	0,5	2 140	0,4	1 801	-5 102	-7 413
Švajcarska	1,4	35 205	1,5	38 220	1,8	7 063	1,9	8 004	-28 141	-30 215
Japan	1,2	30 743	0,9	22 795	0,0	174	0,1	299	-30 569	-22 497
Turska	3,4	87 858	5,2	135 806	3,2	12 907	3,4	14 318	-74 951	-121 488
Brazil	0,3	7 715	0,4	9 787	0,0	18	0,0	25	-7 697	-9 762

¹ Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019
SVIJET	2 553 580	2 600 771	400 107	415 484	-2 153 473	-2 185 288
EU	1 232 481	1 254 314	179 578	160 112	-1 052 903	-1 094 202
Austrija	44 637	47 094	8 544	3 083	-36 093	-44 011
Belgija	11 984	17 454	902	754	-11 082	-16 700
Bugarska	14 298	15 025	3 066	1 673	-11 232	-13 352
Češka	33 394	41 252	17 415	19 673	-15 978	-21 578
Danska	6 716	9 110	3 503	1 822	-3 213	-7 288
Estonija	574	965	1	2	-573	-963
Finska	3 181	4 723	278	373	-2 903	-4 350
Francuska	52 107	59 237	3 849	1 449	-48 258	-57 788
Grčka	164 472	156 081	4 274	2 064	-160 199	-154 016
Holandija	40 270	42 769	2 571	2 363	-37 699	-40 406
Irska	4 668	6 528	4	5	-4 664	-6 522
Italija	189 977	185 023	13 866	11 299	-176 112	-173 724
Kipar	1 434	623	798	476	-636	-147
Letonija	372	930	15	1	-357	-929
Litvanija	883	1 159	78	458	-805	-701
Luksemburg	628	891	38	113	-590	-778
Mađarska	19 261	24 110	46 145	44 958	26 884	20 848
Malta	392	25	40	435	-351	410
Njemačka	234 584	244 169	12 999	15 484	-221 585	-228 685
Poljska	45 383	49 735	17 540	13 755	-27 844	-35 980
Portugalija	4 156	5 221	6	17	-4 150	-5 204
Hrvatska	152 898	150 642	3 657	3 051	-149 241	-147 591
Rumunija	42 126	34 361	550	605	-41 577	-33 755
Slovačka	8 454	7 536	15	47	-8 440	-7 489
Slovenija	56 901	54 739	28 168	25 422	-28 733	-29 317
Španija	44 334	48 233	532	1 179	-43 801	-47 054
Švedska	24 526	15 694	3 466	3 149	-21 059	-12 545
Ujedinjeno Kraljevstvo	29 871	30 988	7 259	6 403	-22 612	-24 586
CEFTA	728 368	743 354	160 786	185 778	-567 582	-557 576
Albanija	42 921	42 599	12 925	13 255	-29 996	-29 344
Bosna i Hercegovina	155 563	163 196	30 906	29 807	-124 657	-133 389
Moldavija	369	1 010	1	0	-368	-1 010
Sjeverna Makedonija	31 181	30 601	6 818	5 405	-24 363	-25 196
Srbija	492 031	500 439	93 079	107 924	-398 952	-392 515
Kosovo	6 304	5 509	17 057	29 386	10 753	23 878
Ostale zemlje (izvan EU i CEFTA-e)	592 732	603 103	59 744	69 594	-532 988	-533 509

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 553 580	2 600 771	101,8	400 107	415 484	103,8
0 Hrana i žive životinje	443 299	474 391	107,0	23 680	25 398	107,3
00 Žive životinje	24 348	27 130	111,4	54	89	162,9
01 Meso i prerada mesa	108 473	111 669	102,9	10 796	13 557	125,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	52 482	54 858	104,5	235	150	63,6
03 Ribe i prerađevine od ribe	19 041	20 995	110,3	55	67	122,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	63 648	69 623	109,4	605	491	81,2
05 Povrće i voće	69 455	76 317	109,9	8 922	6 641	74,4
06 Šećer, proizvodi od šećera i med	10 554	10 584	100,3	70	94	135,3
07 Kafa, čaj, kakao i začini	35 154	37 336	106,2	2 023	2 171	107,3
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	18 943	20 205	106,7	492	1 775	300 ¹
09 Razni proizvodi za ishranu	41 201	45 673	110,9	428	362	84,6
1 Piće i duvan	74 999	81 828	109,1	21 672	23 254	107,3
11 Pića	64 905	67 180	103,5	19 794	19 485	98,4
12 Duvan i proizvodi od duvana	10 094	14 648	145,1	1 877	3 769	200,7
2 Sirove materije, sem goriva	50 209	52 434	104,4	81 329	89 452	110,0
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	1	0,0	3 108	2 366	76,1
22 Uljano sjeme i plodovi	2 460	1 561	63,5	0	23	0,0
23 Sirovi kaučuk	117	220	188,1	5	5	88,4
24 Pluta i drvo	5 098	9 352	183,4	27 079	32 989	121,8
25 Celuloza i otpaci od hartije	8	27	300 ¹	1 343	1 134	84,4
26 Tekstilna vlakna i otpaci	498	604	121,3	47	19	40,3
27 Sirova đubriva i minerali	3 621	3 679	101,6	813	2 184	268,6
28 Mineralne rude i otpaci metala	30 738	27 354	89,0	48 197	50 137	104,0
29 Životinjske i biljne sirove materije	7 668	9 636	125,7	735	596	81,0
3 Mineralna goriva i maziva	273 437	284 052	103,9	81 979	90 251	110,1
32 Kameni ugalj, koks i briketi	715	813	113,7	4 400	5 097	115,8
33 Nafta i naftni derivati	224 697	211 479	94,1	26 180	26 713	102,0
34 Gas, prirodni i industrijski	11 026	10 043	91,1	1	0	3,9
35 Električna enegrija	37 000	61 718	166,8	51 399	58 441	113,7
4 Životinjska i biljna ulja i masti	14 034	11 972	85,3	568	687	121,0
41 Životinjska ulja i masti	766	904	118,0	409	377	92,2
42 Čvrste biljne masti i ulja	13 169	10 940	83,1	107	242	225,7
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	100	128	129,0	52	67	130,6
5 Hemijski proizvodi	251 127	274 839	109,4	29 578	28 936	97,8
51 Organski hemijski proizvodi	2 479	2 471	99,7	32	71	218,2
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 951	4 446	112,5	1 233	1 101	89,3
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	26 651	29 178	109,5	86	95	109,8
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	86 582	107 409	124,1	21 269	22 680	106,6
55 Eterična ulja, parfemski i toaletni preparati	53 159	56 113	105,6	2 466	1 744	70,7
56 Đubriva (osim sirovih)	2 246	2 614	116,3	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 992	3 535	88,5	143	130	90,7
58 Plastične mase u ostalim oblicima	37 489	37 604	100,3	652	899	137,7
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	34 578	31 470	91,0	3 696	2 219	60,0

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	462 097	471 122	102,0	107 193	97 205	90,7
61 Koža, proizvodi od kože i krzna	262	300	114,7	74	64	87,3
62 Proizvodi od kaučuka	22 096	22 050	99,8	70	54	77,3
63 Proizvodi od plute i drveta	27 957	30 651	109,6	1 999	2 006	100,3
64 Hartija, karton i proizvodi od celuloze	35 977	38 086	105,9	358	418	116,9
65 Predivo, tkanine i tekstilni proizvodi	21 511	23 212	107,9	284	335	117,9
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	124 272	130 739	105,2	3 926	3 949	100,6
67 Gvožđe i čelik	85 796	83 787	97,7	18 870	18 460	97,8
68 Obojeni metali	20 559	22 174	107,9	73 975	63 211	85,4
69 Proizvodi od metala, nigdje drugo pomenuti	123 667	120 122	97,1	7 637	8 708	114,0
7 Mašine i transportni uređaji	638 085	578 146	90,6	35 112	40 452	115,2
71 Pogonske mašine i uređaji	50 128	16 306	32,5	382	405	106,0
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	49 108	59 378	120,9	2 531	4 754	187,8
73 Mašine za obradu metala	3 623	3 599	99,4	257	421	163,5
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	94 453	100 561	106,5	11 506	11 217	97,5
75 Kancelarijske mašine i za AOP	25 900	24 518	94,7	553	450	81,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	71 703	71 817	100,2	1 378	2 701	196,1
77 Električne mašine, aparati i uređaji	124 289	108 032	86,9	4 883	4 533	92,8
78 Drumska vozila	187 195	185 626	99,2	9 593	12 917	134,6
79 Ostala transportna sredstva i opreme	31 685	8 310	26,2	4 029	3 055	75,8
8 Razni gotovi proizvodi	342 536	371 969	108,6	12 897	19 849	153,9
81 Montažne zgrade, sanitarni uređaji	21 781	25 034	114,9	263	383	145,6
82 Namještaj i djelovi	61 494	74 384	121,0	766	954	124,5
83 Predmeti za putovanja	8 690	9 381	108,0	41	99	238,7
84 Odjeća	78 279	84 188	107,5	1 343	1 605	119,5
85 Obuća	35 725	36 035	100,9	540	429	79,5
87 Naučni i kontrolni instrstrumenti	25 223	23 738	94,1	617	1 361	220,4
88 Fotoaparati, časovnici	11 472	11 887	103,6	2 584	482	18,6
89 Razni gotovi proizvodi	99 872	107 322	107,5	6 741	14 537	215,6
9 Proizvodi i transakcije, nigdje drugo pomenuti	3 757	18	0,5	6 100	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>	Jan-Dec 2018	Jan-Dec 2019	<u>Jan-Dec 2019</u> <u>Jan-Dec 2018</u>
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 553 580	2 600 771	101,8	400 107	415 484	103,8
I Žive životinje i životinjski proizvodi	170 135	180 569	106,1	8 133	9 587	117,9
II Povrće	97 938	107 501	109,8	9 748	7 563	77,6
III Životinjske ili biljne masti, ulja i voskovi	15 808	13 513	85,5	162	349	214,9
IV Pripremljena hrana, pića, duvan	258 739	277 986	107,4	28 612	32 457	113,4
V Mineralni proizvodi	330 943	329 408	99,5	112 817	124 102	110,0
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	243 110	264 205	108,7	28 807	27 989	97,2
VII Plastika, guma i proizvodi od gume	103 932	104 455	100,5	2 819	3 554	126,1
VIII Sirove kože, koža i krzno	11 791	12 491	105,9	3 300	2 603	78,9
IX Drvo, proizvodi od drveta, korpe, drveni ugalj, pluta	33 269	40 208	120,9	29 079	34 995	120,3
X Materijali i proizvodi papirne industrije	42 099	43 233	102,7	5 063	4 645	91,7
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	93 869	101 442	108,1	1 586	1 877	118,3
XII Obuća, kape i modni dodaci	39 098	39 801	101,8	574	489	85,3
XIII Proizvodi od kamena, gipsa, keramički proizvodi, stakleni proizvodi	72 898	92 508	126,9	3 930	3 936	100,2
XIV Biseri, drago kamenje i metali, kovanice	9 289	11 519	124,0	6 270	4 251	67,8
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	231 341	227 692	98,4	118 642	108 827	91,7
XVI Mašine i mehanički uređaji, električna oprema	415 642	382 089	91,9	21 178	24 405	115,2
XVII Vozila i prateća transportna oprema	223 538	197 988	88,6	13 887	16 014	115,3
XVIII Optički, medicinski i mjerni instrumenti, satovi	44 799	39 893	89,0	3 379	2 027	60,0
XIX Oružje i municija	2 284	1 520	66,5	564	3 347	300 ¹
XX Razni proizvodi	112 661	131 169	116,4	1 539	1 879	122,0
XXI Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	398	1 581	300 ¹	18	589	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics, Concept and Definitions, UN
- Statistics on the Trade of Goods, User Guide, EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „*European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods*“, vezane za *EXTRASTAT*:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002. godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Izvoz
- b) Pasivno oplemenjivanje
- c) Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- a) Uvoz za slobodni promet
- b) Aktivno oplemenjivanje
- c) Prerada robe pod carinskim nadzorom

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST), koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK), 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre– grupu, četiri cifre– podgrupu, a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Tatjana POPOVIĆ

contact@monstat.org
